

І сучому
нагайтесь,
Свого не
чирайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНКОЮЗ: 435-8740
Тел з Нью-Йорку:
8Асрелі 7-4125
УНКОЮЗ: 8Асрелі 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 154. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 23-ГО СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 23, 1972 No. 154. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Віторок, 22 серпня 1972.

ПРЕЗИДЕНТ КОМПАНІЇ ФОРДА ВИСТУПИВ з критикою урядового тиску на продуцентів автомобілів, щоб вони зменшували ціну на авто. Речник Форда заявив, що хоча тепер ціна авто буде продавати трохи дорожче, однак скоро доведеться "значно підвищити" на них ціну. Форд планував підвищити ціну на авто до 92 доларів, під урядовим тиском погодився знизити на суму до 59 дол., але тільки "тимчасово".

18 АМЕРИКАНСЬКИХ АТЛЕТІВ-НЕГРІВ ВИРІШИЛИ солідаризуватися зі своїми "африканськими братами" і не брати участі у одному з видів змагань на Олімпійських Іграх у Мюнхені, протестуючи проти участі в тих змаганнях спортсменів із Родесії за її расову політику. Родесія прислала 8 своїх змагунів, із яких 7 — негри.

У КАНАДІ СПУСТИЛИ НА ВОДУ корабель — репродукцію корабля "Ля Гранд Жермін", на якому в 16 сторіччя прибув видатний французький дослідник і вихривач Жак Картьє. Будівництво корабля і гостей чекала прикра несподіванка: через незбалансовану рівновагу корабель-репліка похилився набок і хоча ще й не плавав — доведеться вже віддавати його на "ремонт".

МІСЬКА РАДА ТОРОНТО ЗАТВЕРДИЛА план будівництва додаткової лінії підземної залізничної лінії Спадайна еяно. Вона буде довжиною приблизно 5 миль, прокладена дорога коштуватиме 200 000 доларів.

ПАПА ПОВТІВ у своїй минулої неділі промові в Кастель Гандольфо до вірних і прочан — про зріст злочинів і терору у світі. Папа висловив острах, що людство не переживає кризи моралі й цивілізації, але тут же підкреслює, що сума добрих діл у світі таки перевищує суму поганих діл. Він не згадував виразно минулотижневої спроби двох арабських терористів знищити італійський літак в дорозі з Риму до Ізраїлю божбою, яку вони передавали до літака використавши наївність двох молодих англієнок, але його промова виразно натякала й на ту останню подію, яка наробила великого шуму в Італії.

ДО ЄГИПТУ ПРИБУВ перший посол Західної Німеччини, Георг Штільгер. Єгипетський президент Анвар Садат проголосив декрет, в якому признав себе єдиним уповноваженим до підписування угод на закуп зброї за кордоном. Припускають, що Анвар Садат рішучий старатися за зброю також поза Совєтським Союзом і його сателитами.

УРАД В АЛЬЖИРІ ВСЕ ЩЕ НЕ РІШЕНИЙ, що діяти з чорними екстремістами, які втекли туди з Америки і дотепер користувалися в Альжирі опитою та прихильністю властей. Але обмежено свободу рухів цих "чорних пантер" і заборонено їхньому лідеру Елдріджові Кліверові перестати пророчити конференції. Альжирський уряд все ще затримує мільйон доларів, що його вишантажує від левелюської компанії чорні екстремісти, які скопили два тижні тому один американський літак.

Громада відвела на вічний спочинок д-ра Миколу Хиліа

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У понеділок 14 серпня ц. р. помер тут — як уже інформовано — визначний лікар-громадянин д-р Микола Хиліа. Папашич відправлено в заведенні Литвіна і Литвіна в Ірвінгтоні. У середу 16 серпня Панахиду відслужив о. дечан Антін Бора, в супроводі хору під управою проф. М. Добоша із церкви св. Івана Хрестителя в Ірвінгтоні. У Панахиді взяла участь родина та численна громада приятелів і бувших пацієнтів сл. п. д-ра Миколи Хиліа. Ще більше було людей на Панахиді в четвер, яку відправляв о. Зіновій Бачинський з Джерзі Сіті і парох церкви в Ірвінгтоні о. Павло Малюга. Промовляв: від Укр. Лікарського Тов. д-р Мікоцький, від української громади голова Відділу УККА в Джерзі Сіті д-р Е. Котик. З церкви св. Івана Хрестителя поховано у п'ятницю 18-го серпня Небіжчика на українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруці. Похоронні обряди провадили всі три названі вище священники. Над свіжою могилою промовляв д-р Ярослав Восвідка, від родини — мтр Іван Базарко. По похороні відбулася в Бавнд Бруку тризна з участю численних членів родини Покійного та приятелів. Промовляв д-р Юрій Гордоловський із Чикаго від імені молодих лікарів, які за порадами Покійного Доктора розпочинали свої студії медицини ще в Німеччині. Усім, що взяли участь у панахиді і в похоронах, від найближчої родини складала подяку зять Покійного Доктора Миколи Хиліа, д-р Володимир Базарко.

Відбувся похорон сл. п. Івана Книша

Нью-Йорк. — У минулу п'ятницю 18 серпня відбувся тут похорон померлого 15-го серпня ц. р. на 61-му році життя власника друкарні "Дуна" в Нью-Йорку і колишнього доволіного працівника В-ва "Свобода" сл. п. Івана Книша. Заупокойну Богослужбю відправив вранці, після перевезення тіла Покійного з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юра у Нью-Йорку, о. Лаврентій, після чого похорон відбувся на Українському Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку. Над свіжою могилою промовляв І. Кефоров від Союзу Українських Кушів і Промисловців; ред. Петро Сагайдачний, який з Покійним працював у Зальцбурзі в Австрії при видаванні "Останніх Новин" і "Нових Днів"; і М. Текшевець, голова Відділу УККА в Норвіч, Конн., де вперше зазавешував Покійний після приїзду до Америки. На тризні в Українському Народному Домі в Нью-Йорку, що в

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПОЧАЛАСЯ НАГОЛОШУВАННЯМ УСПІХІВ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА І КРИТИКОЮ ДЕМОКРАТИЧНИХ СУПЕРНИКІВ

Маямі Біч, Флорида. — У понеділок, 21-го серпня о год. 1:30 по полудні тут почалася передвборча конвенція Республіканської партії, відкриття і початок якої позначився наголошуванням успіхів президента Ніксона, віце-президента Егіно та республіканського Уряду у внутрішній і закордонній американській політиці та гострою критикою демократичного кандидата на президентський сенатор Джорджа МакГоверна і його виборчої програми, називаючи їх капитулянтами, радикалами та саботажниками мирних зусиль президента Р. Ніксона. Першими двома промовцями на Конвенції, які гостро критикували МакГоверна і демократів, були каліфорнійський губернатор Рональд Ріген, який з тимчасовим президентом (Конвенція та арізонський сенатор Беррі Голдвотер, що сам в 1964-му році був республіканським кандидатом на президента проти демократичного кандидата Ліндона Джансона, але програв вибори. Губернатор Ріген, промовляючи при відкритті Конвенції, обвіншував сенатора МакГоверна, що він своїм тремтливим домі до того, що його покинули навіть такі "порядки демократів", як колишній президент Джансон та віце-президент Гюберт

КОНВЕНЦІЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

Маямі Біч, Флорида, (М. Сосновський) — В понеділок 14 серпня тут почався черговий акт цьогорічної американської політичної драми — національна конвенція республіканської партії, Grand Old Party (GOP). Тиждень між 14 і 19 серпня був відведений на закінчення підготовчих робіт, а в першу чергу на вигоду кандидату на президента Республіканської партії, на багаторічній платформі Республіканської партії, на базі якої республіканці виступили цьогорічну виборчу кампанію. Остаточний проєкт партійної платформи схвалений в дні 18 і 19 серпня спеціальний 108-членний комітет, розглянувши проєкти і численні пропозиції різних підкомітетів, що опрацьовували проблематику ок-

Молодь за перевибір Ніксона маніфестує організовано під час Конвенції в Маямі Біч

Маямі Біч. — За яких дві милі від "головної квартири" радикалів та паціфістів, що розташувалися у парку Флімінго, цілком оточили групу молоді виступає за те, чого їм радикали найбільше бояться — за перевибір Річарда Ніксона на президентів ЗСА на чергові чотири роки. У таборі, що його можна назвати "Молодь за Ніксона", зібралося 3 000 юнаків і дівчат. Цій молоді преса, радіо й телевізія приділяють значно менше уваги, ніж радикалам та паціфістам, але "Молодь за Ніксона" активно працює в тому напрямку, щоб привертати увагу до себе, як до молоді, що має свій головний штаб у Наутлусу гайскул, дуже різняться від молоді, зібраної у парку Флімінго, і дбайливим зовнішнім виглядом і своєю поведінкою. У парку Флімінго є напіс, які повідомляють, що та молоді вже є "дизволені", лиш не сказано, від чого саме, там панує дух протесту й анархії. У таборі "Молодь за Ніксона" — молоді виявляють своє захоплення на увесь голос, але при тому вона стримана, добре організована у відділах по 10 осіб і дає приклад самодисципліни та рішучості перевибрати Річарда Ніксона на Президента ЗСА.

Опитування виборців у 16 стейтах виявило велику перевагу Ніксона над МакГоверном

Нью-Йорк. — Проведене тут для 16 стейтів агенцією Д. Янеловича з доручення щоденника "Нью-Йорк Таймс" і журналу "Тайм" опитування виборців про цьогорічних кандидатів на Президента виявило велику перевагу през. Річарда М. Ніксона над демократичним кандидатом сен. Джорджом МакГоверном. За Р. Ніксона, як кандидата на Президента записалося в стейті Нью-Йорк 53 відсотків опитуваних, в Тексасі — 62%, в Ілліной — 58%, в Міннісоті — 57%, в Каліфорнії — 54%, в Пенсильванії — 57%, в 9 інших стейтах — 57%. За МакГоверном, як кандидатом на Президента, записалося в стейті Нью-Йорк 36% опитуваних, в Тексасі — 23%, в Ілліной — 25%, в Міннісоті — 25%, в Огайо — 28%, в Каліфорнії — 32%, в Пенсильванії — 30%, в 9 інших стейтах 25%. Решта опитуваних — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди — 47% проти 33% жидів за Ніксона, і чорні — 70% проти 14% за Ніксона, як також молоді люди віком від 18 до 24 років — 51% за МакГоверном і жиди — від яких 10 до 18 відсотків не дала виразної відповіді. Вислід опитування в трьох стейтах — Нью-Йорк, Нью-Джерзі і Коннектикут показують, що за Ніксона хоче голосувати 55 відсотків, а за МакГоверном тільки 33 відсотки. Підтримують кандидатуру Ніксона на Президента ті, що заробляють понад 7,500 дол. річно — 56%, як і зокрема ті, що заробляють понад 15 000 доларів — 58%, протестанти — 58%, католики 62%, громадяни віком від 25 до 49 років — 59%, громадяни від 50 до 64 літ — 53%, громадяни понад 65 літ — 60%, урядовці (вайтколлери) — 63% і робітники (bluecollar) — 51%. МакГоверна підтримують в цих трьох стейтах жиди —

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В. Ткач

ЯПОНІЯ НА МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ

Програшши війну в 1945 році, Японія на довгий час відійшла від великої міжнародної політики. Вона погодилася зі станом перебування, так би мовити, під протекцією ЗСА, залишаючи цим останнім завдання встановлювати політичну лінію на азіатському континенті. Відмовившись від зброї, вона — за згодою і не без допомоги ЗСА — присвятила свої зусилля господарській відбудові та розбудові й стала, по ЗСА і СССР, третьою з чотирьох світових господарських потуг.

Тепер, як виглядає, в Японії прийшли до перекозання, що настав час почати відігравати більшу політичну роль, а водночас і звернути більше уваги на підвищення своєї оборонної спроможності. За відомостями з Токио, бюджет на четвертий п'ятирічний план від 1972 до 1976 р. передбачає близько 17 мільярдів амер. доларів на потреби оборони країни, тобто вдвоє більше, ніж у попередньому, третьому п'ятирічному плані. Також у зовнішній політиці має початися похвальна активність.

Японська політика була до певної міри заскопена спробами наближення ЗСА до червоного Китаю, ідучи перед тим накресленим Вашингтонськими лініями і втримуючи, зокрема, союзні відносини з Тайванем. Отже, Токио хоче й собі розширити базу своїх зовнішніх зносин, незалежно від політичних логічних ЗСА. Так само в Японії незадоволені господарським тиском з боку ЗСА, вважаючи, що ці останні в недостатній мірі беруть до уваги японські господарські інтереси. Для ЗСА постає ризик, що, шукаючи відпущення з Пекіном, вони можуть втратити свого найпоказнішого і найвірнішого союзника в Азії — Японію.

До здійснення нових планів японської зовнішньої політики енергійно береться новопризначений прем'єр Какуї Танака. Однак, як видно, він за старим японським звичаєм нічого не хоче робити занадто поспішно і незривно. Першим його закликом зовнішньополітичним кроком було побачення з през. Ніксоном на Гавайях 31 серпня ц. р. Але незабаром після цього має відбутися подорож японського прем'єра до Пекіну: новий японський кабінет відразу ж виявив бажання унормувати відносини з червоним Китаєм, а китайський прем'єр Чу Ень-лай дуже швидко відповів запрошенням до себе голови японського уряду. Можна припустити, що унормування відносин між Японією і червоним Китаєм станеться коштом Тайваню, яка уже висловлює своє незадоволення з приводу запланованої подорожі.

Активна політика Японії відкриває їй двері і в інших напрямках: Танака заявив, що він буде продовжувати це за його попередника Сато та заплановані переговори про укладання мирного договору з СССР, при чому це тепер Москва натискає на

якнайшвидше заочаткування таких переговорів, маючи надію перешкодити планам японсько-китайського відпущення, а то й наблизитися. Як бачимо, Японія, що довгий час перебувала в тіні, виходить тепер на перший план міжнародних зацікавлень.

Як буде далша постава Японії в аспекті міжнародних розгрівок? Чи вона, бачачи залицяння з усіх боків, стане „торгуватися“, щоб збільшити з тим, який дає найбільше? Це суперечило б традиційній японській розважливості. Вже сам календар важливих переговорів прем'єра Танаки говорить про майбутні політичні наміри Японії. Першим приходить побачення з през. Ніксоном, в якому представники Японії буде, ймовірно, стосуватися рішучий тон, але не зробить, мабуть, нічого такого, що могло б спричинитися до зривання американсько-японського союзу. Другим з чотирьох приходить побачення з китайськими політиками в Пекіні. А щодо СССР, то Токио буде, правдоподібно, намагатися одержати якнайбільше поступок, використовуючи свої відносини з ЗСА і намагаючись нормалізувати відносини з Пекіном.

Ставлячи завдання унормувати відносини з Пекіном перед переговорами з Москвою, Танака не може не усвідомлювати, що вже цим самим він дружить Кремль. Во конфліктний стан китайсько-японських відносин не припиняється, а радше поглиблюється. На початку серпня ц. р. советська урядова газета „Известия“ вибухла буренням з приводу виданого недавно в Пекіні „Світового атласу“. „Известия“ закидають цьому виданню, що воно умотивує китайські претензії на півтоїзю мільйона квадратних кілометрів „відвічної советської території“, узагальнюючи такі претензії „нерівними договорами“ між Москвою і Пекіном у минулому столітті і „російськими завоюваннями“, що це видання (яке „Известия“ називають „атласом ворожості“) атакує господарську інтеграцію об'єднаних у т. зв. Кузнецкі комуністичних країн, а натовмість позитивно ставиться до поширення Європейської Господарської Спільноти західноєвропейських держав, і т. д. Отже, Японія вважає для себе за важливіше порозуміння з Пекіном, ніж з Москвою — і то саме в той час, як советсько-китайський конфлікт загострюється.

На кінець цих міркувань хочемо поставити два питання. Перше: чи є якісь дані на те, що потужна і грізна заповідна держава, а в майбутньому зміцнена політично й мілітарно Японія піде на якусь тісноту співпраці з СССР? Хоч у світовій політиці нічого не можна виключати, така можливість виглядає сумнівною: СССР буде завжди більшою потугою для Японії і, загалом, на азіатському континенті, ніж скажімо, Китай, та ще при тому китайська потуга може для Японії послаблюва-

І. Лучинський

„РАДЯНСЬКА ВЛАДА“

Прикметний „радянський“ походить від іменника „рада“, а по-російськи — „совєтський“ від слова „совєт“. „Радянська“, чи „совєтська“ влада мала б означати найбільш демократичну, всенародну владу, що створена й діє тільки з волі чи пак за „радою“ або тільки згідно з „совєтом“ народу.

Отже перед нами стоїть питання: чи існує в Україні або бодай в якійсь одній із 15-ох так званих „союзних республік“ якась відома обрана народна рада з правом народного територіального, бюджетного, суверенного самоуправління? Ні, і це раз ні! Бо в цілому т. зв. СССР фактично, єдиний й невіддільний над усіма народами мас одна-єдина диктаторська Комуністична партія, з оскідом Москви, власне й Центральний Комітет, чи пак його генеральний секретар із дідичними для нього помічниками. Це єдина фактична влада на цілій СССР.

Центральні Комітети комуністичних партій поодиноких „союзних республік“, в тому числі й України, є слухняні диспозиційні органи єдиного владного центру — Москви, без найменшого права вияву власної волі.

Творцем советської, чи пак в українській перекладі „радянської“ влади був, як відомо, Ленін, що вийшов до історії як найбільший ворог народодляди — демократії, що горів безмежно жадобою абсолютної, диктаторської влади для себе і його монополію КП на народні маси, під брехливою маскою диктатури пролетаріату.

І в національній політиці щодо неросійських народів Ленін виявив себе брутальним російським імперіалістом, бож збройною силою загнав їх у ярмо російської „єдиної й невіддільної Росії“, чи пак СССР.

Ленін і його пізніші та й тепершні наслідники — від Сталіна до Брежнєва — це безсоромні облудники-брехуни, що всупереч наявним фактам уперто називають створену ними московською деспотичну систему влади „демократичною“, „народною“, чи пак „радянською“ владою, що нібито слухає „ради“ народу...

Тися далішим і союзом з ЗСА. Японія ще перед другою світовою війною вважала потужний і задалеко на схід посушений СССР за потенційну небезпеку для себе — так, як це було і з колишньою царською імперією. Якби японські міркування, але такі факти залишаються фактом: Японія не починала війни проти СССР. Цей же останній вважав за потрібне в 1945 році і собі в останній хвилині вдарити по вже безборонній Японії, щоб узяти й для себе „кавалок“, із шкідливо забитою ведмедем. Таких речей японці не забувають...

Друге питання: яке може бути відношення Японії до справ укріплення Москви (Продовження на стор. 3-ій)

Д-р Іван Яром

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ В АМЕРИЦІ

Тілоховання-спорт стоїть у прямій пропорції до розвитку всього життя національної спільноти, бо є функціональною складовою частиною загального розвитку народу, а зокрема української спільноти в діаспорі.

Тому кожен той, що йому лежить на серці добро українського тіла і виховання й спорту, дивиться на свою працю очима не спортивного ентузіаста-фанатика однієї ланки спорту, але свідомого організованого суспільства, що знає для чого і куди прямує. „Спорт для нас — це складова частина чогось вищого, що прагне до висоти відважного і чистого людства“, — каже П'єр де Куберт.

Під впливом розвитку фізичної культури на Заході, постас у нас новітній фізкультурний рух з метою всестороннього фізичного й морального виховання народу і спідвищення у формуванні характеру молоді для потреб нації. Перед першою світовою війною на західних українських землях заходили „Сокола Батька“ та ентузіастів фізичної культури, як проф. І. Боберський, Лаврівський, Тисовський, Трильовський та інші, успішно розвивалися фізична культура в наших „Соколах“, „Січах“, у численних спортивних клубах і товариствах.

Крім руханки і змагу організується по селах пожежна сторожа, мандрівництво, виходять низка руханкових та спортивних підприємств проф. Боберського та проф. Тисовського про „Пласт“, „Сокіл“ у Львові набуває „Соколяцький майдан“, бере участь у соколяцькому зльоті в Празі. Велике значення для пробудження національного життя мали соколяцькі зльоти в Стрию 1906, в Тернополі 1910 р., крайовий зльот у Львові 1911 р., а від 1912 р. організується при „Соколах“ стрілецькі курені.

Занімаючи д-ром К. Трильовським руханково-пожежні „Січі“ у 1900 р. розвивалися до числа понад 1 200 в Галичині й Буковині. Спортивні Т-ва „Україна“ у Львові, „Беркут“ і „Синюва Чайка“ в Перемишлі та інші влаштовують змагання з легкої атлетики, джукання, стріляння, наколесництво та інших родів спорту. Завершенням праці наших фізкультурників і величю мандрівництва був шевченківський крайовий зльот 28-го червня 1914 р. у Львові, в якому взяли участь 14 000 членів „Сокола“. Українського Січового Союзу, спортивних клубів, Пласту і стрілецьких відділів. Згаданий стрілецький відділ створили відтак Легіон УСС, завізак Галицької Армії.

Згідно із засадами згаданого вище нашого фізкультурного руху автор цих рядків організував 40 років тому в Львові спортивне товариство „Тризуб“ у системі Українського Спортивного Союзу, як активний засновник, тренер та змагун і при його співучасті „Тризуб“ був трикратним чемпіоном в копа-

ному м'ячі в Галичині перед світовою війною.

Протягом перших двох років війни більшовики вирішували провідних людей тілоховальних організацій і попили майно наших товариств. Під час німецької окупації фізкультурним життям на західних українських землях керував УЦК-Відділ Опіки над Молодім, Референтура Тілоховання, були організовані спортивні клуби та тілоховні товариства, розвинулися спортивні гри — копанний м'яч, гаківка та ін.

З кінцем війни почалася еміграція на Захід. У Німеччині від 1945 р. твориться Рада Фізичної Культури (В. Блавацький і І. Красник), як центральна організація фізкультурного життя. Її найбільшим успіхом була організація спортивного життя по таборах і переведення низки змагань за першість, організація „днів фізкультури“, участь в олімпіаді ДП в Нюрнбергу в 1948 році.

РФК завела „відзнаку фізичної справності“, створила курси учителів фізичної культури в Миттенвальді 1947 р., провела змагання спортивних клубів. В Мюнхені проф. Антонович організував у 1946 р. спортивне товариство „Довбуш“, заступником голови якого був відставний в Америку, проф. Антонович, в 1948 році був головою цього спортивного товариства. З його ініціативи і головую з його фондів організована була також гокейова дружина. Наша спортова дружина мала визначні успіхи, виграла на численних міжнародних змаганнях у найвищій класі, як в Німеччині з репрезентативом Америки, виїжджала на змагання до Австрії й Італії, де грала проти „Діаболі Россо“, чемпіона Італії. Не менших успіхів добилася наша боксерська секція, яка належала й до німецької ліги, баварська секція, де сл. п. И. Хома, тяжкої ваги і Барчук, середньої ваги, не мали успішних противників. Треба тут пригадати успіхи наших середньоскіпських учнів в копаному м'ячі, які викосиферно били німецьких суперників.

Розцвіт діяльності спортивного товариства „Чорноморська Січ“ не пройшов так легко, і багато треба було старань підписано. Два роки тому „Чорноморська Січ“ стояла перед небезпечною руїною через поставу проводу, що як не буде професійної дружини копаного м'яча з чужими ідеями — традиції, то „Січ“ розлетиться. Однак, домагання підписано „умасовити“ наш спорт виявилися слушними, життя потвердило, що це єдиний шлях, що в українському народі жевріє колосальна здорова сила, яку треба тільки вміти зрушити.

Підписано виховував багато української фізичної культури проф. Боберський, який не раз казав: „Кріпи свої сили, бо як ти слабкий, то світ скрутить тобі карк“ і — „Всі вперед, всі враз!“ Клич проф. Боберського повинні стати мобілізуючими для нашої молоді і тепер, щоб зберегти її від впливства наркоманії та інших злочинів.

Централа УСЦАК за довгі роки свого існування не здійснила своїх завдань в Америці й Канаді, і тому треба в цій справі зробити зворот на 360 степенів, звернувши увагу на такі домагання: — Реалізувати велику фізичну культуру для українців, а для тілоховання і спорту знайти людей, які б (Продовження на стор. 3-ій)

Володимир Барагура

ГАЛИНА МАЗЕПА — ІЛЮСТРАТОР ВИДАНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ

(Слово на відкритті виставки Г. Мазепи в Нью-Йорку в лютому 1972 р.)

Говоритиму про царину, яка займає поважає місце в образотворчій праці Галини Мазепи, яка одначе на цій виставці її картини не показана — про Г. Мазепу, як ілюстратора для дітей, хоч діти, це майбутні сприймачі мистецтва й узагалі перемічники надбав старшого покоління. Тому треба вже звернути їх до тієї ролі підготовки. Володимир Дорошенко у слові на основному з'їзді Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (1946 р.) сказав так про свою справу: „Як наслідок браку мистецького виховання змалку приходить якось не хутчання, то байдуже ставлення до мистецтва загальна громадянства“.

ру, який ілюструє, і зрозу-мий твір так, щоб за допомогою візуальних засобів передати сприймачеві те саме, що автор передає мистецьким словом. Ілюстратор мусить навіть піти крок далі й доповнити візуальними засобами те, чого не може сказати поет чи письменник мистецьким словом. Наприклад, у випадку історичної чи побутової тематики, як ми маємо слово автор не був би, ледве чи він зможе описати предмети, одяг, зброю, хатні устаткування чи інші побутові деталі так, як це може зробити ілюстратор. Тому й ілюстратор мусить сагати до допоміжних дисциплін — історії, археології, фолкльору, етнографії, архітектури.

Завданням ілюстратора є користуватися в і з уальними засобами, допомогти автору й довести твір до свідомості сприймача-читача й викликати в нього ті самі образи, переживання, процеси, задуми, ідеї, які керували автором. Тому ілюстратор мусить зрозуміти твір й ти в унісон з автором по лінії його творчого задуму. Інакше наступить розбіжність, дисонанс, скрегіт і, замість улеглого читачеві зрозуміти твір, ілюстратор може скомпліктувати, а то й унеможливити процес сприймання й розуміння твору. Тут роль ілюстратора має деку паралелю до ролі конфертового скрипала чи піаніста, що відтворює музичний твір композитора.

Це більші вимоги поставлені ілюстраторові писанню для дітей. У цій ролі ілюстратор мусить вміти творчо розширити, розвинути себе. Залишаючись дорослою людиною й мистцем, він мусить одночасно вміти прозкувати себе, тобто поставити себе в становище дитини-сприймача, мусить вміти дивитися на вірш, казку, легенду, оповідання, п'єсу з точки бачення, світоглядання, світосприймання й світогляд дитини й мусить вміти вжити таких засобів візуального зображення, що ішли б по лінії дитячого відчуття, сприймання й розуміння, мистецтва, чи таких, яких змала б сама дитина, коли б

ілюстраційно передавала прочитане чи прослухане. Тому ілюстратор для дітей мусить бути одарований інтуїцією, мусить мати теоретичну підготову й прикладати в допомогу цілий ряд повсякденних дисциплін — психологію дитини, психологію виховання, дидактику й методику, а передусім мусить створювати дитячий малюнок — правдиві для кожного ілюстрації для дітей.

Ілюстратор для дітей мусить підхувати повагу до предмету й пошана до малюнка сприймача, серйозне трактування ілюстрації й дитини. Тому й ілюстрація для дитини мусить бути так само дбайливо виконана, як ілюстрація чи картина для дорослих. Коли визнаємо психологічну теорію, що душа дитини, це „табула раза“, тоді заповняймо цю незаняту таблицю найпрецизнішими лініями та найбільш гармонійними кольорами. Всяка наклонна мазанина дитиною переконала, що дитина і так нічого не розуміє ні з мистецького, ні з виховного боку в ілюструванні

для дітей, не може мати місця. Галина Мазепа відзначається одарованістю й прикметами потрібними ілюстраторові для дітей. Прикметами для неї простота й неоскомплікованість в і слову, дитяча наївність у підході й реалізації теми, уміння найпростішими засобами передати зміст, істоту, ідею ілюстрованої теми. Г. Мазепа малює для дитини так, як творить сама дитина, при чому маю на увазі психологічну подібність процесу творчості, а не чисто технічну сторію виконання малюнка.

Для прикладу хай послужить виконана Мазепою обкладинка до річника „Веселки“ за 1963-й рік. Вона відзначається легкістю, простотою, погодою, ясністю, життєрадісністю, п в утінку тежентістості ліній, материнською любов'ю й ніжністю, вкритою у виконання цікавими, але найбільше цінюються своїми одностітківими й товаришними забави. І в цій картині знаходять предмет свого найбільшого зацікавлення — маленьку дитину-весну.

Друга риса ілюстраторської творчості Г. Мазепи для дітей це її українськість, український колорит, але не лише зовнішній декоративний, бо вона сягає в надрі народної душі, вона глибоко стремить корінням в українському побуті, фольклорі, ментальності. Первіні українства пов'язані органічно з її мистецькою творчістю. Примітивізм, простота, ясність і чіткість та ляднікарність вислову й гармонійні кольори це те, що становить народну мистецьку творчість так близько дитячому розумінню й вислову мистецтва.

(Закінчення, буде)

П'ЯТЬ НАЙКРАЩИХ В УНС ЗА 6 МІСЯЦІВ 1972 Р.

Відділові організатори:	Членів
1. Михайло Семіца (379) — Чикаго, Ілл.	30
2. Михайло Хоманчук (5) — Асторія, Н. Й.	28
3. Катя Стецюк (25) — Джерсі Сіті, Н. Дж.	25
4. Петро Годовачук (42) — Пассейк, Н. Дж.	25
5. Михайло Кігичак (240) — Клівленд, Огайо	23
Відділи:	
1. 340 — Ньюарк, Н. Дж. — секр. В. Коломбієвський	51
2. 233 — Тьорелл, Огайо — секр. В. Дейчаківський	45
3. 381 — Нью Йорк, Н. Й. — секр. д-р В. Вишнівський	34
4. 5 — Асторія, Н. Й. — секр. М. Хоманчук	30
5. 379 — Чикаго, Ілл. — секр. М. Семіца	30
Окрути:	
1. Клівленд, Огайо — голова д-р Богдан Футей	208
2. Чикаго, Ілл. — голова Михайло Олшанський	206
3. Нью Йорк, Н. Й. — голова д-р Іван Фліс	194
4. Флоридія, Па. — голова Степан Гавриш	166
5. Ньюарк, Н. Дж. — голова Юліан Баранок	127
Області:	
1. Під кермою С. Гавриша	558
2. Під кермою С. Репети	539
3. Під кермою В. Орхівського	394
4. Під кермою В. Дідука	226
Загальне число членів у ЧЕРВНІ 1972 року	383
Загальне число членів за 6 місяців 1972 року	1876

П'ЯТЬ НАЙКРАЩИХ В УНС В МІСЯЦІ ЛІПНІ 1972 Р.

Найкращі Відділові організатори:	Членів
1. Т. Шішукла (221) — Чикаго, Ілл.	9
2. О. Чабан (242) — Фраквилл, Па.	9
3. М. Федіншин (155) — Перт Амбой, Н. Дж.	8
4. М. Хоманчук (5) — Асторія, Н. Й.	7
5. М. Кігичак (240) — Клівленд, Огайо	7
Найкращі Відділи:	
1. 514 Торонто, Онт. — секр. О. Корпан	14
2. 240 Клівленд, Огайо — секр. М. Кігичак	10
3. 5 Асторія, Н. Й. — секр. М. Хоманчук	9
4. 221 Чикаго, Ілл. — секр. Т. Шішукла	9
5. 242 Фраквилл, Па. — секр. О. Чабан	9
Найкращі Окрути:	
1. Чикаго, Ілл. — голова М. Олшанський	37
2. Торонто, Онт. — голова д-р О. Войко	31
3. Нью Йорк, Н. Й. — голова д-р І. Фліс	29
4. Шамокин, Па. — голова М. Гейтсон	25
5. Клівленд, Огайо — голова д-р В. Футей	21
Найкращі Області, які є під опікою:	
1. С. Гавриша	88
2. С. Репети	74
3. В. Дідука (Канада)	54
4. В. Орхівського	44
Загальне придбано в липні	287
Загальне число придбаних членів у 1972 році	2,163

Нема то як на Союзівці!

**Осели
Українського
Народного
Союзу**
в Кетскільських горах
для міста
КЕРГОНКСОН, Н. Й.

П'ятниця, 25-го серпня 1972 року

ЗАБАВА

грав оркестра Союзівки під кер. В. Добушак

Субота, 26-го серпня 1972 року

год. 8:30 вечора:

В МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ:

ІРИНЕЙ ЖУК — піаніст, Монреаль
РАФАІЛ ВЕНКЕ — скрипаль, Ньюарк

Конферансіє: **ВОЛОДИМИР ГЕНТИШ**,
АНЯ ДИДИК, в англійській мові

Після мистецької програми

ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ

при звуках Оркестри "АМОР"
під кер. М. РОМАНЕНКА

НЕДІЛЯ, 27-го СЕРПНЯ —
КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

УКРАЇНСЬКІ ПЕНСІОНЕРИ!

Небагато між Вами таких, які, побачив соціальної пенсії, не потребували б додатково заробити на прожиток. Найкращу нагоду для такого заробітку дає

ПРАЦЯ ОРГАНІЗАТОРА

Українського Народного Союзу

Ви можете виконувати вдень, чи ввечері, а будні, чи в неділю і свята, коли почуватеся добре й маєте вільний час. Від Вашого часу і успіхів залежатиме Ваша винагорода. Спробуйте своїх сил і часті. Якщо Ви ще не працювали для УНС, ми Вас вишлюмо й з Вами розпочнемо працю. Пам'ятайте, що "не святі горшки ліплять"! Зголосіться до найближчого союзного обласного організатора, або просто до нас письмово, чи телефонічно на наш кошт (колектив).

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

81-83 Grand Street Jersey City, N. J.
Тел. з Нью Йорку: (212) BA 7-5387
Тел. з Нью Джерсі: (201) 485-8740

ЮВІЛЕЙНУ ПЛАСТОВУ ЗУСТРІЧ ВІДКРИТО ПРИ ЧИСЛЕННІЙ УЧАСТІ ПЛАСТУНСТВА І ГОСТЕЙ

(Закінчення з 1-ої стор.)

бунчукового Зустрічі, ст. пл. О. Цюка, під звуки пластової оркестри з Торонто, виступили вперед прапороносці з п'ятьма прапорами. На наказ підняти прапори злинули на масти, а супроводі Пластового гимну, український блакитно-жовтий прапор, державні прапори ЗСА, Канади й Австралії, та окремий прапор зустрічі, який у грудні 1971 року був першим раз вишненим в Австралії, де започатковано ювілейні святавання у 60-річчя Пласту: цей прапор перемандрував через Аргентину й Велику Британію та опинився на Вовчій Тропі. Голова Організаційної Комісії ЮМІЗ, пл. сен. 3. Корчаківський передав урочисто прапор зустрічі командантові ЮМІЗ, пл. сен. Ігореві Королеві, якому з черги головний бунчукний Зустрічі склав звіт про стан учасників. З-поза терену Канади й ЗСА на Зустріч прибуло з Австралії 35 осіб, у тому 1 нових, 14 юнаків і юначок і 7 старших пластунів і пластунок з Аргентини — троє юнацтва під проводом ст. пластуни Євгенія Литвин Павлишин; з Великої Британії трьох старших пластунів та з Італії двоє ст. пластунів і 1 пл. сеніор. Всіх "закордонних" гостей — 45.

Начальний Пластун, пл. сен. Юрій Старосольський, голова Головної Пластової Ради, пл. сен. Ольга Кузьмич, виступили на окремій піднесення: голова ГПР відчитувала і Начальний Пластун повторив текст урочистого приречення. Описав же учасники привітали нового Начального Пластуна трикратним "Слава!", а на відповідний наказ піднято на масти знамя Начального Пластуна, після чого Нач. Пластун виголосив своє зворушливе слово до учасників Зустрічі.

На наказ бунчукового юнака Тараса Бриндія з Австралії приніс смолоскип з вогнем з Ювілейної Пластової Зустрічі, що відбулася в Австралії, і передав горючий смолоскип голові КПС в Австралії, пл. сен. Ігореві

Гриневичеві, який вручив його Начальному Пластунові. Начальний Пластун запліс вічний вогонь, який триватиме через цілий час тривання Зустрічі. Описав відбулася дефіляда пластових прапорів перед делегатами УКА та перед трибуною, на якій стояли Владислав обох Церков, Начальний Пластун, голова ГПР, очі капеланів Пласту, голови Крайових Старшин з Австралії, Канади й ЗСА, представники інших країн, де діє Пласт, і Команди Зустрічі.

Після обіду й відпочинку о год. 5-й по пол. Пресов. Кір Йосиф Шмондюк відправив Архидієцку Службу Богу при співслужінні о. Ігумена В. Гавриша, ЧСВВ, о. І. Сиротинського — капелана Пласту в Канаді, о. Ю. Гнатюка, о. І. Мака, о. Р. Вільямея. Діяливували о. В. Смик і о. Я. Шуст, обидва пластові сеніори, а капеланом Владислав був о. шамб. Е. Манастирський. Сповідали: довголітній духовник Вовчої Тропи о. Ю. Менцінський, о. Л. Ліницький, о. П. Теодорович, о. д-р дек. В. Волошин і о. крп. В. Андрушків. До св. Причасття приступило багато пластунів, пластунок та гостей. Після Служби Божої пластовий капелан о. В. Смик привітав Владислава і просив благословення. Владислав поградував Начального Пластуна і всім пластунам з приводу такої пасивної хвилини і побажав, щоб ідеї основоположника Пласту д-ра Ол. Тисовського — Дрога — здійснилися. Пласт — це велика школа життя, що навчає пластунів про їхню обов'язки перед Богом, народом, ближніми й собою. Пласт виховує нашу молодість у вірності Богові й рідному народові та в карності, з думкою, що з-поміж так вихованої молоді вийдуть найкращі провідники нашого народу. Вкінці Владислав поблагословив усіх пластунів.

Під час Служби Божої співав пластовий хор під проводом пл. сен. О. Стецур. Апостола читав пл. сен. Михайло Дежичин, кол. уч-

ЯПОНІЯ НА МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ

(Закінчення з 1-ої стор.)

квою народів, зокрема до визвольних прагнень українського народу? Цікаво ствердити, що на відміну від китайців (які в своїй пропаганді виявляють зацікавлення долею неросійських республік СРСР), японці ні тепер, ні перед другою світовою війною в своїй пропаганді майже зовсім не звертали уваги на справу уярмлення Московського народів. Проте — теж на відміну від китайців — японські політики і урядові кола не тільки досконало були поінформовані про проблеми уярмлення народів але й виявляли велике зацікавлення цими проблемами, а натомість китайські політично-урядові кола про ці справи, як досі, мовчать...

Не так давно ми чули про те, що українські політики з АБН нав'язали зносини з певними японськими антикомуністичними силами. Авторів цієї статті відомо, що перед другою світовою війною жваві контакти з японськими політично-урядовими

колами (на рівні амбасадорів) мали тодішні члени екзильного уряду Української Народної Республіки: прем'єр Вячеслав Прокопович, міністер закордонних справ Олександр Шульгин, міністер військових справ ген. Володимир Сальський і інші. Японці, як сказано, виявляли не тільки ознайомлення й зацікавлення справами визвольної української політики, але й мали пляни активно й так чи інакше підтримати. Проте, події пішли іншими шляхами: Японія, ув'язавшись у збройний конфлікт з ЗСА і Англією, втратила своє зацікавлення справами, що стосувались С. СРСР. Є дані припускати, що Гітлер не бажав, щоб Японія "втручалася" у ці справи...

Якими шляхами піде далі японська зовнішня політика і чи в ній — поміж червоною Китаєм, ЗСА і СРСР — буде місце на зацікавлення справами уярмлення Московського народів, — покаже майбутнє.

Гайденас, а "Вірю" співав пл. сен. Хабурський з Торонто. Відспівано мноюлітні св. Отцю, Іх Блаженству Верховному Архидієцкопові Кардиналові Йосифові Сліпому, Митрополитові УАПЦ і УПЦ в ЗСА Віпресов. Мстиславові, який був прийнятий на цілій Службі Божій, Пресов. Кір Йосифові Шмондюкові, Начальному Пластунові і всім пластунам. Могутнім "Боже Великий" закінчено Богослужбу.

Відтак відбулася спільна вечора з Владиславом, духовенством і представниками пластових проводів.

Організаційна Комісія ЮМІЗ Зустрічі під проводом пл. сен. 3. Корчаківського зробила все можливе, щоб Зустріч випала якнайкраще.

Провід Санітарної Служби й Медичної Опіки спочивав в досвідчених руках лікарів-пл. сеніорів: д-ра О. М. Волянського, д-ра Д. Корстуб'яка, д-ра А. Лемішки, д-ра І. Войчакшина та д-р Н. Коропецької. Головна амбулаторія і шпиталік розміщені в червоному будинку, а крім цього є два амбулаторійні пункти: в таборі юначок (на горі) під керівництвом д-р Н. Коропецької, та в таборі юнаків під керівництвом докторів Соханівського і Войчакшина. Працюють три медсестри: І. Шморган, В. Слободян і С. Харченко, з якими співпрацюють три студенти медицини та старші пластуни з куреня "Чортополохи". Здоровельний стан учасників ЮМІЗ задовільний, а склад персоналу Медичної Опіки й Санітарної Служби гарантує всім таборникам якнайкращу обслугову.

На Зустрічі діє виставка музейних експонатів з Пластового Музею у Клівленді під опікою сеніора-сеніорів проф. Леоніда Бачинського, Пластова Пошта й філіялістична виставка, окрема виставка куреня "Лісові Чорти" з нагоди 50-ліття існування їхнього куреня, зорганізована інж. Р. Загайкевичем, та виставка, яку підготував д-р М. Грушкевич з куреня Войнаровського. Кур'єр "Червона Калина" подає про влаштування виставки рідкісних експонатів грошових знаків і поштових марок з часів української державності з приватної колекції п. Решітника. Центром уваги усіх виставок є виставка мистецької творчості юнацтва, яку зорганізувала Мистецька Комісія ЮМІЗ під проводом пл. сен. Люби Крупи. Пластова Оселя Вовча Тропа, під проводом пл. сен. Я. Войдуніка і госп. референції пл. Сушкова й Савицького, та голови Пласт-Приятю в Нью Йорку п-і Косович, займається з якнайкращими успіхами господарсько-технічною частинкою Зустрічі.

Намічена програма ЮМІЗ Зустрічі така багата, що її вистачило б на цілий місяць. Про виконання цієї програми в чергових днях будуть подані інформації в пресі.

Всі учасники Зустрічі вірять і сподіваються, що прекрасна погода перших трьох днів триватиме без змін аж до неділі 27-го серпня, коли Зустріч буде закрита.

За Пресову Службу ЮМІЗ: В.С. і І.Д.

**Л. ЛУЦВ
МАРІЯНА
ШАШКЕВИЧ**

Ціна \$1.50

Українська хроніка

ПРОФ. ЯР. РУДИНИЦЬКИЙ НА НАУКОВИХ КОНГРЕСАХ У ЕВРОПІ

На запрошення постійного Комітету Лінгвістики при ЮНЕСКО в Парижі, професор Яр. Рудницький візьме участь в XI Міжнародному Конгресі Мовознавства, що відбудеться з кінцем серпня у приміщеннях Болонської Академії в Італії. Крім цього він візьме участь у Міжнародному Конгресі Порівняльної Літератури в Кембриджі, Англія. На обидва конгреси він зголосив наукові доповіді з мово- й літературознавства.

АРТИСТ-МАЛЯР ІВАН КУЧАК ВІДЖУЄ ПОСЛІ ДВОХ ОПЕРАЦІЙ

Гемстед, Н. Й. — Відомий український громаді з численних виставок образів, головно з тематики УСС і Визвольних Змагань, артист-маляр Іван Кучак перейшов дві складні операції й тепер віджує. Управу й членство 204 відділу УНСозу вітас сердечно свого довголітнього члена з повагою до здоров'я в надії, що українська громада зможе акороти оглядати його образи з новою тематикою на черговій виставці.

ДО ЮВІЛЕЮ СКОВОРОДИ

У рамках вивчення українського літературного бароку вводиться у Славистично-Му Департаменті Манітобського університету з нагоди 250-річчя народження Григорія Сковороди окремий курс про його творчість воєні 1972 р.

Курс, що його вестиме д-р С. Погорілий, матиме приблизно таку програму: Сковорода — найвизначніший бароковий мислитель-письменник XVIII сторіччя; Сковорода — ланка, що зв'язує краще письменство бароко з українським романтизмом; найголовніші риси філософії Сковороди: "Сад божественних пісень"; інші поетичні твори; "Харківські байки"; епістолярна творчість; поетика Сковороди; його нововведення; мова Сковороди; місце Сковороди в духовній історії України та Європи; "Сковородіана" (досліді над творчістю); М. Ковалінський, П. Куліш, Ерн. Дм. Багалій, І. Франко, Гнат Хоткевич, Дм. Чижевський та інші.

На курс можуть вписуватись дійсні студенти Манітобського університету, а також й інші зацікавлені особи, як т. зв. звичайні слухачі (special students).

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСЮ РОДИНУ ТА ПРИЯТЕЛІВ,
ЩО В НЕДІЛЮ, 20-го СЕРПНЯ 1972 Р. НА 80-МУ РОЦІ ЖИТТЯ,
НАГЛО ВІДПОВІДА У ВІСНІСТЬ
НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА І МАМА

СВ. П.

ОЛЕНА ТРИШ

ПАНАХІДА ВІДБУДЕТЬСЯ В СЕРЕДУ, 23-го СЕРПНЯ 1972 Р.
О ГОД. 8-й ВЕЧ. В ПОХОРОННОМУ ЗАВЕДЕННІ П. ЯРЕМІ В
НЬО ЙОРКУ.

ПОХОРОН — В ЧЕТВЕР, 24-го СЕРПНЯ Ц. Р. О ГОД. 8:45
РАЙКУ З ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ ДО ЦЕРКВИ СВ. ЮРА, А
ЗВІТАМ НА УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ПРАЙНТАР у
БАВІД БРУКУ, Н. ДЖ.

ГОРЕМ ПРИВІТИ:
МИКОЛА — МУЖ
ТАРАС — СИН

Ділямося сумною вісткою
з Родиною, Прихильникам та Знайомцям,
що 20-го серпня 1972 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І БАВЦІ

**бл. п.
ЕВФРОЗИНА ГАВРИЛЮК**

на 54-му році життя.

Тіло Покійної спочиває в похоронному заведенні П.
Яремні при 7-й вул. у Нью Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 23-го серпня 1972
року з першим св. Юра в Нью Йорку, на цвинтар св. Духа.

Загинула в смутку:

мужа — МИКОЛУ
сина — РОМАНА з дружиною СТЕФІОЮ
та плутич: НАТАЛІЮ та МАРІЯНКУ

Ділямося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 18-го серпня 1972 року
відійшла у Вічність
моя Найдорожча ДРУЖИНА

СВ. П.

**НІНА ВІКТОРІВНА
ПАНЧЕНКО**

Походила з найкращої полтавської сотники Сарача.

ГОРЕМ ПРИВІТИ:

муж: ІВАН

внучатко: ЮРКО КОРОЛЬ з дружиною

МАРИНОЮ і дітьми: НІНОЮ і

ЮРЧИКОМ

та близькі приїздили з Жорнива в Україну

ПОХОРОН відбудеться на кладовищі, Бавид Бруку,
Н. Дж., 22-го серпня 1972 року.

ВІСНА ТИ ПАМ'ЯТЬ:

18 серпня 1972 р., Вовча.

І. Панченко

ДО ВИНАГМУ
4 КИМНАТНИЙ
АПАРТАМЕНТ
 В домі всі мешканці українці.
 Центральне опізування.
 522 E. 6th St., New York, N.Y.
 Tel.: GR 5-1167

Праця
 ■ HELP WANTED MALE ■

GENERAL ELECTRIC NEEDS
 Electric motor repairman, armature and stator winders, mechanics & machinists. Second shift, excellent benefits, top pay for top experience. Call (201) 247-7778 for application and appointment. M/W. An Equal Opportunity Employer.

ASSEMBLERS-MECH'L
 Require several mech'l assemblers expd. in 1 or more of the following fields: Automotive, Pipe - Fitting & or Electrical Hook-Up. Must be able to use mechanic's hand tools and air power tools. 2 yrs. exp. reqd. Apply in person or call 201-261-4100, Ext. 200 DEWEY ELECTRONICS CORP.

11 Park Place, Paramus, N. J.
 An equal opportunity employer

FORK LIFT OPERATOR
 Modern plant needs drivers with good work record, same experience desirable. Company paid benefits.

CONTINENTAL CAN CO.
 170 Circle Drive, North Piscataway, N.J. 469-5234

1411 Walnut Street Philadelphia, Pa. 19102

Нема то як на СОЮЗІВЦІ!

Оселі
Українського
Народного
Союзу

Найкраще місце
відпочинку і вакацій

в Кетскільських горах

для м. КЕРТОНЕСОН, Н. Й.

Замовляйте місця завчасу на:

■ **КИМНАТИ НА НЕЗРІВНЯНИЙ**
ВАКАЦІЙНИЙ ПОБУТ
НА СОЮЗІВЦІ

Замовлення висилати:

UKRAINIAN NATIONAL
ASS'N ESTATE
 Kerkonson, N.Y. 12446

Тел.: (914) 626-5641
або (914) 626-7361

Theodore WOLININ, Inc.
 Директор
 Похоронного Заведення
 123 East 7th Street
 NEW YORK, N.Y. 10003
 Tel.: GR 5-1457
 СОЛІДНА ОБСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
 Займається Похороном
 в BRONX, BROOKLYN,
 NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
 Контрольована температу-
 ра. Модерна каплиця до
 уведення JAROM.
PETER JAREMA
 129 EAST 7th STREET
 NEW YORK, N.Y.
 ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
 Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА.
 Our Services Are Available
 Anywhere in New Jersey.
 801 Springfield Avenue
 IRVINGTON, N.J.
 NEWARK, N.J.
 ESsex 5-5555

ТАРЗАН, Ч. 6787. Надходять кішки в уніформах

Тя, Тарзане, мудрий чоло- | щоб сперечатися про їх | Улі, вони надходять! Але | собі! Хтось доставив кіш-
 вік! Ти жини могли б не до- | марш проти тудиш. Але во- | дивися, що вони мають на | не тільки кішки, але й у-
 зомити нам адекватні їх ту- | ни адекватні, щоб — їсти! |